

הגנה על אזרחים

23 בדצמבר 2009 – 05 בינואר 2010

התפתחויות אחרונות:

6 בינואר:

- במעבר רפיח פרצו התנגשויות בין כוחות הביטחון המצריים לבין פלסטינים, שמחו על סירובה של מצרים לאפשר את כניסתה של שיירת סיוע הומניטרי לעזה, ועל כוונתה להקים, כמדווח, מערכת תת קרקעית לשליטה בגישה לאורך צדו המצרי של הגבול. במהלך האירועים נורה ונהרג חייל מצרי ועשרות פלסטינים נפצעו.
- באותו תאריך התפוצץ במהלך הלילה מטען חבלה בבית קפה בעיר עזה. בפיצוץ נפצעו מספר עוברי אורח. אף גורם לא נטל אחריות על התקרית.

7 בינואר:

- מעבר כרם שלום נסגר לאחר שמספר טילים, ששוגרו לפי דיווחים ע"י פלגים פלסטיניים חמושים, נחתו בסמוך למעבר. זו הפעם הראשונה מאז ה-25 בדצמבר 2008, שהרשויות הישראליות סוגרות את מעבר כרם שלום בתגובה ישירה לירי פלסטיני. מאז תחילת השנה כרם שלום הוא המעבר הפעיל היחידי המשמש להעברת סחורות לתוך עזה, למעט מסוע התבואה הפועל במעבר קרני.

הגדה המערבית, כולל ירושלים המזרחית

שלושה פלסטינים נהרגו במהלך פשיטה ישראלית על העיר שכם

במהלך פעילות צבאית בעיר שכם בשעות הבוקר המוקדמות של ה-26 בדצמבר, הרג כוח מסתערבים ישראלי שלושה פלסטינים המשתייכים לזרוע הצבאית של תנועת הפתח (גדודי חללי אל אקסא), ופצע את אשתו ההרה של אחד מהם. שלושת ההרוגים נחשדו על ידי הצבא הישראלי בהריגתו של מתנחל ישראלי בפיגוע ירי שהתרחש יומיים קודם לכן, כאשר המתנחל נסע במכוניתו בכביש ראשי באזור טולכרם. מדובר צה"ל נמסר שהחיילים ירו לעבר החשודים לאחר שהאחרונים סרבו להסגיר עצמם. אחד ההרוגים נמנה עם קבוצת הפעילים החמושים שזכו לחנינה מן הרשויות הישראליות, לאחר שהתחייבו להימנע מנקיטת פעילות אלימה ולהישאר בפיקוח הרשות הפלסטינית. זו התקרית השלישית שנרשמה ב-2009, שבמהלכה הרגו כוחות הביטחון הישראליים "מבוקשים" פלסטינים המשתייכים לפלגים חמושים. נתון זה מייצג ירידה משמעותית ביחס לשנים קודמות.

במהלך תקופת הדיווח נפצעו 14 פלסטינים בידי כוחות הביטחון הישראליים בנסיבות שונות, ביניהן הפגנות המחאה כנגד הגדר המתקיימות מדי שבוע בכפרים נעלין ובלעין (שמונה פצועים), ומבצעי חיפוש ומעצר (שני פצועים). בנוסף, שוטר ישראלי נפצע בכפר שוקבא (נפת רמאללה) מפגיעת אבנים שיידו פלסטינים במהלך הפגנה כנגד הקמת תשתית התנחלות (מחצבה) על אדמת הכפר, כוחות הצבא הישראלי ירו לעבר המפגינים מיכלי גז מדמיע וכדורי מתכת מצופים גומי.

כמו כן, במהלך תקופת הדיווח (המכסה פרק זמן של שבועיים), ערכו כוחות הביטחון הישראליים 220 סריקות חיפוש בכפרים פלסטיניים, נתון שהוא כמעט ללא שינוי ביחס למוצע השבועי שנרשם מאז תחילת 2009 (108). לפי דיווחי התקשורת, כוחות הביטחון של הרשות הפלסטינית עיכבו לחקירה כ-150 גברים, אשר רובם שוחררו לאחר מכן.

תקריות במעורבות מתנחלים; מתנחל אחד נהרג ו-15 פלסטינים ושישה מתנחלים נפצעו

במהלך תקופת הדיווח התרחשו 22 תקריות במעורבות מתנחלים שהשפיעו על פלסטינים והסתיימו בפציעתם של 15 בני אדם, ו-22 תקריות נוספות שהשפיעו על מתנחלים ישראלים והסתיימו בהרוג אחד (ראו לעיל) ובשישה פצועים.

בשלוש תקריות שונות נפצעו 12 פלסטינים באירועי יידי אבנים בידי מתנחלים; באחד האירועים התהפך אוטובוס שהסיע פלסטינים לאחר שהושלכו לעברו אבנים בסמוך להתנחלות יצהר (נפת שכם). שתי תקריות נוספות התרחשו באזור שייח ג'ראח שבירושלים המזרחית. שלושה פלסטינים נוספים נפצעו בשלוש התקריות הבאות: תקיפה פיזית ע"י מתנחלים בתוך בית מגורים שבאזור שייח ג'ראח, נפילה בעת בריחה מפני מתנחלים תושבי מאחז הסמוך לגבעת חרסינה (נפת חברון), וירי מצד מתנחלים במהלך עימות עם פלסטינים בנוגע לבעלות על אדמה בקרבת ההתנחלות בת עין (נפת בית לחם).

במהלך תקופת הדיווח נרשמו 18 תקריות שונות של יידי אבנים ושלוש תקריות של השלכת בקבוקי תבערה בידי פלסטינים לעבר כלי רכב של מתנחלים שנסעו בכבישי הגדה המערבית. התקריות הסתיימו בפציעתם של חמישה מתנחלים, ביניהם אישה ושני ילדים. בעקבות הריגתו של מתנחל באזור טולכרם, קיימו עשרות מתנחלים פעולות מחאה ודרשו להדק את השליטה על תנועת הפלסטינים, באמצעות פריסתם מחדש של מכשולים שהוסרו, הכוללים חסמי כביש ומחסומים.

בשלוש תקריות שונות של גרימת נזק לרכוש, עקרו מתנחלים ישראלים תושבי מבוא חורון כ-300 עצי זית שבבעלות חקלאים מהכפר בית נובא (נפת רמאללה), מתנחלים תושבי קדומים (נפת קלקיליה) הסבו נזקים ל-100 עצים שבבעלות תושבי כפר קדום (נפת קלקיליה) ומתנחלים תושבי שבי שומרון (נפת שכם) פרצו למשתלה הסמוכה להתנחלות וגרמו נזקים לחממה ולמספר שתילים.

במהלך השבוע נמשכו פעולות המחאה מצד המתנחלים כנגד הקפאת הבנייה של יחידות דיור חדשות בהתנחלויות הגדה המערבית (לא כולל ירושלים המזרחית) למשך עשרה חודשים. בהקשר זה התרחשו עשר תקריות, שבמהלכן יידו מתנחלים אבנים לעבר כלי רכב פלסטיניים שנסעו בקרבת התנחלויות. בנוסף, במהלך תקופת הדיווח, יידתה קבוצת מתנחלים תושבי יצהר אבנים לעבר בית מגורים פלסטיני בכפר בורין (נפת שכם), יידי האבנים הוביל להתנגשויות בין מתנחלים לפלסטינים, ואלה הסתיימו בפציעתו של מתנחל אחד ובניפוץ חלונות הבית. מדיווחים שפורסמו בתקשורת הישראלית עולה כי למרות הקפאת הבנייה, בעשרות התנחלויות בגדה המערבית ניכרת תנופת בנייה.

הריסות מבנים בשטח C של הגדה המערבית

המנהל האזרחי (המנהא"ז) הישראלי הרס במהלך תקופת הדיווח חמישה מבנים בבעלות פלסטינית בכפר קוסרא (נפת שכם) ובאזור אל בוירה (נפת חברון), בגין היעדר אישורי בנייה. המבנים שנהרסו כללו שתי מכלאות לבע"ח, מוסך, תחנת דלק וחנות מכולת. בסה"כ, הרס המנהא"ז הישראלי באזור C במהלך 2009 189 מבנים בבעלות פלסטינית, ביניהם 56 בתי מגורים, וכתוצאה מכך נעקרו 319 בני אדם ממקום מגוריהם.

כמו כן הוציא המנהא"ז הישראלי 30 צווי הפסקת עבודה בשטחי C בצפון הגדה ובדרומה, בגין היעדר אישורי בנייה. מבין צוויים אלו, 18 הוצאו כנגד אוהלים ומכלאות לבע"ח שבבעלות קהילת ביר אל עיד, השוכנת באזור הדרום מזרחי של נפת חברון, שתושביה (20 משפחות) הורשו לשוב לבתייהם בתחילת נובמבר 2009, לאחר שב-1999 פונו בכוח ע"י הרשויות הישראליות.

האיסור על שימוש של פלסטינים בכביש ראשי הוכרז כמנוגד לחוק

ב- 29 בדצמבר קיבל בית הדין הישראלי הגבוה לצדק (בג"צ), באופן חלקי, את עתירתם של האגודה לזכויות האזרח בישראל ושישה כפרים פלסטיניים השוכנים בחלקה הצפוני של נפת רמאללה כנגד האיסור המתמשך על שימוש של פלסטינים באותו קטע של כביש 443 העובר בתחומי הגדה המערבית (קטע שאורכו 25 ק"מ). כתוצאה מאיסור זה הפך הכביש, שהינו עורק התחבורה המרכזי ממזרח למערב באזור ומשמש כ- 160,000 פלסטינים, לכביש המוגבל לשימוש הבלעדי של אזרחי ישראל, בעיקר אלו הנוסעים מדי יום בין ירושלים ומרכז הארץ. בג"צ פסק, ברוב של שניים לעומת אחד, כי המצב הנוכחי מנוגד לחוק מן הטעם שבכפוף לחוק ההומניטרי הבינלאומי, אין בידי המפקד הצבאי בשטח כבוש הסמכות למנוע מהאוכלוסייה המקומית שימוש במשאב ציבורי למשך פרק זמן בלתי מוגבל, ולהעניק לאוכלוסיית הכוח הכובש שימוש בלעדי במשאב זה. ב- 1980 דחה בית הדין עתירה שהגישו תושבים כנגד הפקעת אדמתם הפרטית לצורך שדרוג הכביש, מן הטעם שהכביש מיועד גם לתועלת האוכלוסייה המקומית. בית הדין הורה לרשויות הישראליות ליישם, בתוך חמישה חודשים, הסדר חלופי בנוגע לשימוש בכביש זה, מבלי לקבוע את הפרמטרים הספציפיים של הסדר מסוג זה. פתיחתו של כביש 443 לשימוש הפלסטינים, אם וכאשר תצא אל הפועל, תביא לשיפור יכולת התנועה של הפלסטינים בין הכפרים השוכנים באזור זה, ולקידום הגישה לשטחים חקלאיים הממוקמים לאורך הכביש.

הוסר מכשול תנועה משמעותי

ב- 4 בינואר הסירו כוחות הביטחון של ישראל ערימת עפר שמוקמה לצד כביש 60 וחסמה את הכניסה הצפונית של העיירה חלחול (נפת חברון). הסרת המכשול אפשרה גישה לכביש 60 ל-5,000 תושבי חלחול, ביניהם 75 חקלאים שבבעלותם אדמות הממוקמות לאורך הכביש ובקרבת ההתנחלות כרמי צור. נכון ל-5 בינואר 2010 פרוסים ברחבי הגדה המערבית 573 מכשולי תנועה.

רצועת עזה

שלושה אזרחים פלסטינים נהרגו בתקרית באזור הגבול

ב- 26 בדצמבר, ערב יום השנה למתקפת "עופרת יצוקה", תקף כלי טיס ישראלי ארבעה גברים פלסטינים שהתקרבו לגבול עזה – ישראל. שלושה מהם נהרגו והרביעי נמלט ללא פגע. לפי דיווחים ניסו הארבעה להיכנס לשטח ישראל מתוך אזור הממוקם ממערב למעבר ארז. בתקרית נפרדת, שהתרחשה ב- 5 בינואר, תקף כלי טיס ישראלי מדרום לח'אן יונס קבוצת פלסטינים המשתייכים לאחד הפלגים החמושים. בתקיפה נהרגו שניים ושניים נוספים נפצעו. מדובר צה"ל נמסר שב- 2 בינואר תקף חיל האוויר הישראלי מנהרות מתחת לגבול עזה – מצרים, ללא נפגעים. מאז סיומה של מתקפת "עופרת יצוקה" ב- 18 בינואר 2009, נהרגו ברצועת עזה ובחלקה הדרומי של ישראל 94 פלסטינים ישראלי אחד ונפצעו 156 פלסטינים ושבעה ישראלים בהקשר של הסכסוך הישראלי – פלסטיני.

בשמונה הזדמנויות שונות במהלך תקופת הדיווח, חדרו כוחות ישראלים לעומק כמה מאות מטרים באזור גבול ישראל - עזה ונסוגו זמן קצר לאחר שביצעו עבודות יישור קרקע. כמו כן, ב- 11 הזדמנויות שונות פתחו כוחות חיל הים הישראלי באש לעבר סירות דיג פלסטיניות לאורך קו החוף של עזה, ואילצו אותן לשוב אל החוף; לא דווח על נפגעים או על נזקים לסירות. מאז ינואר 2009, אוסר הצבא הישראלי באופן רשמי על גישת דייגים פלסטינים למרחק העולה על שלושה מיילים ימיים מהחוף, למרות שבפועל מדובר לעתים בטווח מצומצם יותר.

כמו כן, במהלך תקופת הדיווח שיגר אחד הפלגים הפלסטיניים החמושים טיל ארוך טווח מתוך עזה לעבר אזורה הדרומי של ישראל, לראשונה מזה מספר חודשים, בעוד שיתר הפלגים המשיכו לשגר טילים מתוצרת מקומית, שחלקם נחתו בתחומי הרצועה. תקריות אלו לא גרמו לנפגעים או לנזק לרכוש.

מניין הנפטרים משפעת החזירים (H1N1) בעזה הגיע ל- 18

במהלך תקופת הדיווח, הגיע מניין הנפטרים משפעת החזירים (H1N1) ל-18 מאז פרוץ המחלה ב-5 בדצמבר. נכון ל-5 בינואר, אימתו משרד הבריאות בעזה וארגון הבריאות העולמי (WHO) 214 מקרים נוספים החשודים בהידבקות בוירוס H1N1 ברצועת עזה, מתוכם החלימו 174 ו-40 עדיין מקבלים טיפול. משרד הבריאות דיווח שאף שברשותו מנות של התרופה "טמפלו", המשמשת לטיפול בחולים שנדבקו בוירוס, משלוח של חיסונים כנגד שפעת החזירים ממשרד הבריאות ברמאללה מתעכב בשל מגבלות לוגיסטיות.

פלסטיני אחד נהרג בהתמוטטות מנהרה

במהלך תקופת הדיווח, נהרג פלסטיני אחד בהתמוטטות מנהרה תחת גבול עזה – מצרים. למרות שהמנהרות מעמידות את חיי העובדים בהן בסכנה משמעותית, נאלצת אוכלוסיית רצועת עזה להמשיך ולהסתמך על הסחורות המיובאות דרכן, משום שכניסת הסחורות דרך המעברים הרשמיים הינה מוגבלת. מאז סיומה של מתקפת "עופרת יצוקה" הישראלית, נהרגו 65 פלסטינים [נהרגו] ו-154 נפצעו בתקריות שונות הקשורות למנהרות.

לראשונה מאז יוני 2007, הותר ייבוא זכוכית לרצועת עזה

ב-29 בדצמבר, לראשונה מאז הטלת המצור, הותרו רשויות ישראל את כניסתם לעזה של שלושה משלוחי זכוכית. ממרכז הסחר הפלסטיני (פל-טרייד) נמסר, שהחל מתאריך זה ולמשך 30 הימים הבאים (למעט ימי שישי ושבת), תתיר ישראל את כניסתם של שלושה מטעני זכוכית מדי יום. נכון ל-5 בינואר הותרה כניסתם לעזה של 18 מטעני זכוכית (מטען = משאית עם נגר אחד). הזכוכית הוגדרה כמצרך בעל עדיפות עליונה בכל הנוגע למתן מענה, במהלך עונת החורף, לצורכיהן של אלפי משפחות המתגוררות בבתים שחלונותיהם התנפצו כתוצאה ממתקפת "עופרת יצוקה".

בסה"כ, במהלך תקופת הדיווח (20 בדצמבר 2009 - 2 בינואר 2010) נכנסו לרצועה 1009.5 מטעני סחורות. על בסיס שבועי מייצגת כמות זו כ-85 אחוזים מהמספר הממוצע של מטענים שנכנסו לעזה מדי שבוע במהלך 2009, וכחמישית מהממוצע השבועי שנרשם במהלך חמשת החודשים הראשונים של 2007 (2,807), בתקופה שקדמה להטלת המצור. בדומה לשבועות הקודמים, מוצרי מזון והיגיינה היוו את מרבית הסחורות המיובאות – 84 אחוזים מכלל הייבוא. 16 האחוזים הנותרים כללו מוצרי צריכה שאינם מיועדים למאכל, חומרים חקלאיים, אספקה רפואית, חלקי חילוף מתחום החשמל המיועדים לחברת טלקומוניקציה פלסטינית וחצץ המיועד למתקן הטיפול במי שופכין שבצפון הרצועה. כניסת מצרכים חיוניים אחרים, כגון חומרי בניין הדרושים לעבודות השיקום, פריטי ציוד נוספים מתחום החשמל, ציוד IT (טכנולוגיית מידע) וכלי רכב נותרה מוגבלת, או נאסרה לחלוטין.

במהלך תקופת הדיווח, הותרה יציאתם מהרצועה של עשרה מטענים, ביניהם חמישה מטענים שהכילו כ-417,000 פרחי ציפורן וחמישה נוספים שהכילו 8.5 טון של תותים. המטענים יצאו דרך מעבר כרם שלום, והם מיועדים לייצוא לשוק האירופי; מאז ה-10 בדצמבר 2009 יצאו מעזה 13 מטענים של פרחים ותותים. מאז הטלת המצור, מטילות הרשויות הישראליות הגבלות מחמירות על הייצוא מתוך הרצועה.

זמני פתיחה מוגבלים במעברי רפיח וארז

ב-3 בינואר נפתח מעבר רפיח באופן חריג למשך חמישה ימים (עד ה-7 בינואר), במהלך פרק זמן זה התאפשרה יציאתם מהרצועה של כמה אלפי פלסטינים, ביניהם מקרים רפואיים וסטודנטים שנרשמו ללימודים באוניברסיטאות הפועלות בחו"ל. לפי הדיווחים, מספר מאות נדחו ע"י הכוחות המצריים ונאלצו לשוב על עקבותיהם. מאז סגירתו הרשמית ביוני 2007, בעקבות השתלטות חמאס, מאפשרות הרשויות המצריות את פתיחתו של מעבר רפיח במתכונת לא סדירה. בפעם האחרונה נפתח המעבר בין ה-1 ל-4 בנובמבר 2009.

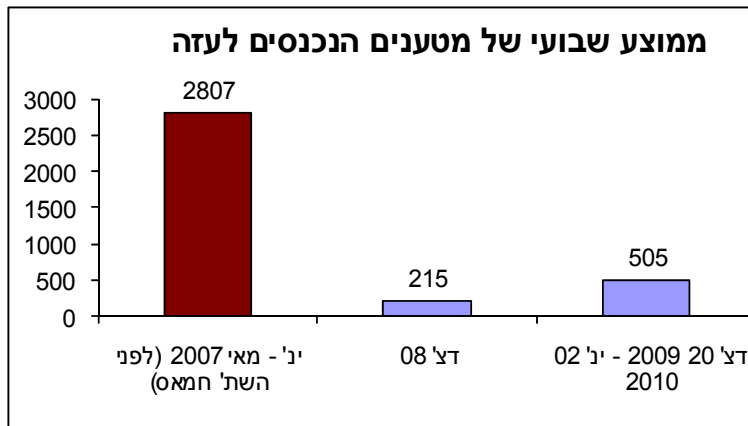
בנוסף, אישרו הרשויות הישראליות את בקשותיהם של כ-500 נוצרים, מתוך 560 שפנו בבקשה להיתר לצאת את הרצועה דרך מעבר ארז במטרה לחגוג את חג המולד בגדה המערבית. מאז הטלת המצור ביוני 2007 המשיך המעבר לפעול במתכונת סדירה; יחד עם זאת, רק מספר מאות פלסטינים המוגדרים ע"י הרשויות הישראליות כ"מקרים הומניטריים", אשר קיבלו היתרים מיוחדים (בעיקר מקרים רפואיים וביקורים של בני משפחה), הורשו מדי חודש לצאת את הרצועה דרך מעבר ארז.

נסגר מסוף הדלקים בנחל עוז

ב-1 בינואר, הכריזו הרשויות הישראליות על הפסקת [ה] פעילותו של מסוף נחל עוז, המשמש להעברת דלקים מישראל לעזה. ההכרזה באה לאחר חודשיים שבמהלכם פעל המעבר במשך יום אחד בלבד בשבוע, ומרבית הדלקים המיובאים לרצועה הופנו אל מעבר כרם שלום. כתוצאה מכך הפך מסוף כרם שלום למעבר הפעיל היחיד המשמש לייבוא סחורות לתוך עזה, למעט המסוע הפועל במעבר קרני ומשמש לייבוא תבואה. התפתחות זו מעלה חששות כבדים הנובעים מהקיבולת המצומצמת של מעבר כרם שלום, בייחוד בכל הנוגע לייבוא של גז בישול.

במהלך תקופת הדיווח, נכנסו לעזה 895 טון גז בישול. נתון זה מייצג ירידה בשיעור של 30 אחוזים בהשוואה לשבועיים הקודמים. לפי הערכת התאחדות בעלי תחנות הדלק (GSOA), היקף האספקה בשבועיים המדווחים ייצג כ-32 אחוזים בלבד מהצריכה השבועית השוטפת. אף שבמהלך השבוע הראשון של תקופת הדיווח היה היקף אספקת הדלק התעשייתי המיועד לתחנת הכוח של עזה גבוה במקצת מהממוצע השבועי (2.27 מיליון ליטר), בשבוע השני חלה ירידה חדה והיקף האספקה שהתקבלה היה מהנמוכים שנרשמו מאז תחילת המצור (0.4 מיליון ליטר). מחברת החשמל של עזה (GEDCO) נמסר שמרבית האוכלוסייה (למעט באזור רפיח) ממשיכה לסבול מהפסקות

חשמל יזומות של 6 – 8 שעות ביום, במשך ארבעה ימים בשבוע. בנוסף, כ-40,000 בני אדם נותרו ללא אספקת חשמל, משום שרשתות החשמל שספגו נזקים במהלך מתקפת "עופרת יצוקה" טרם תוקנו. הדבר נובע מההגבלות על כניסת האספקה הדרושה לתיקון רשתות אלו.

במהלך השבועיים המדווחים לא נכנסו לרצועת עזה דלק וסולר מישראל. דלק וסולר ממצרים, המועברים דרך המנהרות שמתחת לגבול עזה – מצרים, נותרו זמינים בשוק ומדי יום נכנסו לרצועה בדרך זו כמעט 100,00 ליטר סולר ו-100,000 ליטר דלק.

הנוסח המחייב והמלא הוא המקור בשפה האנגלית; לקריאתו פנו לאתר OCHA

http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_protection_of_civilians_weekly_report_2010_01_08_english.pdf